

ПРЕСТЪПЛЕНИЯ, ОБВИНЯЕМИ И ОСЪДЕНИ ЛИЦА В ОБЛАСТ СТАРА ЗАГОРА ПРЕЗ 2021 ГОДИНА

През 2021 г. в област Стара Загора са приключили делата за 1 519 извършени **престъпления**. От тях 603 са завършили с ефективно осъждане, 664 - с условно осъждане, 17 - с прекратяване, 13 - с оправдаване, и 222 - с освобождаване от наказание.

С ефективни и условни присъди са приключили делата за 1 267 извършени престъпления.

През 2021 г. **обвиняеми** са били 1 460 лица, от които:

- с ефективна осъдителна присъда са приключили делата на 565 лица, или 38.7% от общия брой на обвиняемите;
- условно осъдени са 632 (43.3%) лица;
- освободени от наказателна отговорност са 237 (16.2%) лица;
- прекратени са делата на 16 лица (1.1%);
- оправдани са 10 обвиняеми лица (0.7%).

Броят на **осъдените лица** с влезли в сила присъди през 2021 г. е 1 197. Осъдените непълнолетни лица (14 - 17 години) са 56, или 4.7% от всички осъдени.

Фиг. 1. Престъпления, завършили с осъждане, и осъдени лица в област Стара Загора през периода 2017 - 2021 година

Престъпления, завършили с осъждане, и осъдени лица по глави от Наказателния кодекс (НК) и някои видове престъпления

Общопасни престъпления¹

През 2021 г. най-голям е броят и съответно относителният дял на **общопасните престъпления** - 628, или 49.6% от общия брой на наказаните престъпления. Осъдените за извършването на този вид престъпления са 571, или 47.7% от общия брой на осъдените лица.

В структурата на общопасните престъпления най-голям е броят на *престъпленията по транспорта и съобщенията* - 374, или 59.6% от общия брой на общопасните престъпления. За извършването на този вид престъпления са осъдени 346 лица, или 60.6% от осъдените за извършени общопасни престъпления.

Престъпленията, свързани с наркотици, завършили с осъждане през 2021 г. са 203 (32.3% от общия брой на общопасните престъпления), а наказаните за тях лица са 178 (31.2% от осъдените за извършени общопасни престъпления).

Престъпления против собствеността²

На второ място в структурата на престъпленията, завършили с осъждане в област Стара Загора през 2021 г., са тези **против собствеността**. С осъдителна присъда са приключили делата за 303 извършени престъпления (23.9% от всички престъпления, завършили с осъждане). Осъдени са 325 лица, или 27.2% от общия брой на осъдените през 2021 година.

Сред престъпленията против собствеността най-разпространени са *кражбите* на имущество със 77.2% относителен дял от престъпленията против собствеността и 18.5% от общия брой на всички престъпления, завършили с осъждане. С осъдителна присъда са приключили делата за 234 извършени кражби, а осъдените за тях лица са 256.

По своята правна и криминална характеристика *грабежите* са сред най-тежките престъпления против собствеността. През 2021 г. за 19 грабежа са осъдени 22 лица.

За извършени 20 *измами* са осъдени 20 лица, или 6.2% от осъдените за престъпления против собствеността.

Престъпления против стопанството³

През 2021 г. с осъдителна присъда са приключили делата за 70 извършени **престъпления против стопанството**, или 5.5% от общия брой на наказаните престъпления. За тях са осъдени 70 лица, или 5.8% от всички осъдени лица.

¹ Включват престъпления, извършени по общопасен начин или с общопасни средства, по транспорта и съобщенията, против народното здраве и околната среда, при използването на атомната енергия за мирни цели и други.

² Включват: кражба и грабеж на имущество, присвояване, измама, изнудване, вещно укривателство, унищожаване и повреждане на имущество, злоупотреба на доверие.

³ Включват общи стопански престъпления, престъпления против кредиторите и в отделни стопански отрасли, против митническия режим и против паричната и кредитната система.

Престъпления против личността¹

През 2021 г. в област Стара Загора са наказани 106 **престъпления против личността** (8.4% от всички престъпления, завършили с осъждане). За извършването им са осъдени 93 лица, или 7.8% от общия брой на лицата с влезли в сила присъди през годината.

Сред престъпленията против личността с най-голям брой и относителен дял са причинените *телесни повреди*, като с осъдителна присъда са завършили делата за 48 престъпления. Броят на осъдените лица за този вид престъпления е 42, или 45.2% от общия брой на осъдените за извършени престъпления против личността.

За *разврат* с осъдителни присъди са завършили 25 наказателни дела с 21 осъдени лица за този вид престъпления.

За *принуда* с осъдителни присъди са завършили 25 наказателни дела с 24 осъдени лица за този вид престъпления.

Осъдени лица за други видове престъпления

През 2021 г. в област Стара Загора са осъдени за извършването на:

- престъпления против брака, семейството и младежта - 52 лица (4.3%);
- документни престъпления - 34 лица (2.8%);
- престъпления против реда и общественото спокойствие - 26 лица (2.2%);
- престъпления против дейността на държавни органи, обществени организации и лица, изпълняващи публични функции² - 16 лица (1.3%);
- престъпления против правата на гражданите - 9 лица (0.8%);
- престъпления против финансовата, данъчната и осигурителната системи - 1 лице (0.1%).

Осъдени лица по пол и възраст

Разпределението на осъдените през 2021 г. лица в област Стара Загора по пол и възраст е следното:

- Броят на осъдените мъже е 1 074, или 89.7% от общия брой на осъдените лица. С най-висок брой и относителен дял са мъжете с влязла в сила присъда във възрастовата група 30 - 39 години - 31.3% от общия брой на осъдените мъже.
- Осъдените жени са 123 (10.3%), като най-голям е дялът им във възрастовата група 40 - 49 години - 25.2% от общия брой на осъдените жени.

¹ Включват убийства, телесни повреди, отвлечане и противозаконно лишаване от свобода, принуда, обида и клевета, разврат и трафик на хора.

² Включват престъпления против реда на управлението, престъпления по служба, против правосъдието и подкуп.

Осъдени лица по наложени наказания

В структурата на осъдените лица по наложени наказания най-голям е относителният дял на *лишените от свобода*. През 2021 г. в област Стара Загора те са 916, или 76.5% от общия брой на осъдените лица. Най-висок е относителният дял на лишените от свобода за срок от 6 месеца до 1 година (46.9% от всички осъдени на лишаване от свобода), следвани от лишените от свобода за срок до 6 месеца - 33.6% (табл. 1).

1. Осъдени на лишаване от свобода в област Стара Загора през 2021 година

Осъдени лица с наложено наказание „лишаване от свобода“	Брой	Структура - %
Общо	916	100.0
До 6 месеца	308	33.6
От 6 месеца до 1 година	430	46.9
От 1 до 3 години	161	17.6
От 3 до 4 години	10	1.1
От 4 до 5 години	2	0.2
От 5 до 10 години	4	0.5
От 10 до 15 години	1	0.1

Наказанието *пробация* е наложено на 161 лица (13.5% от всички осъдени), *глоба* - на 116 лица (9.7%), а *обществено порицание* - на 4 лица (0.3%).

Методологични бележки

Статистическото изследване на престъпленията, обвиняемите и осъдените лица с влезли в сила присъди осигурява информация на базата на годишни данни, получавани от районните, окръжните и военните съдилища и от Специализирания наказателен съд.

Обект на наблюдение е дейността на районните, окръжните, военните съдилища и на Специализирания наказателен съд по наказателните дела от общ, частен и административен характер.

Единици на наблюдение са престъпленията, обвиняемите и осъдените лица с влезли в сила присъди в рамките на отчетната година.

В броя на престъпленията, завършили с осъждане, се включват всички престъпления, за които наказателните дела са завършили с условна или ефективна присъда, независимо от броя на извършителите.

В броя на обвиняемите лица се включват ефективно осъдените, условно осъдените, оправданите, освободените от наказание и лицата, на които делата са прекратени.

В броя на осъдените лица се включват всички осъдени лица, на които с влязла в сила присъда им е наложено ефективно или условно наказание.

Възрастта на осъдените лица е посочена в навършени години към момента на извършване на престъплението.

Непълнолетни са лицата на възраст от 14 до 17 навършени години.

Пълнолетни са лицата на възраст 18 и повече навършени години.

Осъдените непълнолетни лица се включват в общия брой на осъдените лица. Съгласно чл. 31, ал. 1 и 2 от НК **наказателноотговорно** е пълнолетно лице, навършило 18-годишна възраст, което в състояние на вменяемост извърши престъпление. **Непълнолетно лице** - навършило 14 години, но ненавършило 18 години, е **наказателноотговорно**, ако е могло да разбира свойството и значението на деянието и да ръководи постъпките си.

Данните за престъпленията, обвиняемите и осъдените лица са получени от изчерпателно изследване чрез статистически формуляри „Карта за обвиняемо лице“ (1-СС), попълвана от органите на досъдебното и съдебното производство и информация от административен източник Единна информационна система за противодействие на престъпността (ЕИСПП).

Допълнителна информация относно методологията и данните от изследването „Престъпления, обвиняеми и осъдени лица“ е публикувана на сайта на НСИ (www.nsi.bg), раздел „Правосъдие и престъпност“, както и в Информационна система ИНФОСТАТ (https://infostat.nsi.bg/infostat/pages/module.jsf?x_2=56).